

Ympäristöterveydenhuollon häiriötilanteiden ja poikkeusolojen suunnitelman päivittäminen 1856/11.00.00/2025

Ympäristöterveydenhuollon jaosto 18.03.2025 § 14

Lisätiedot Ympäristöterveydenhuollon johtaja Marja Tuomainen puh. 013 330 8206, terveysvalvonnan päällikkö Jaana Valkama puh. 013 330 8242, ympäristöterveydenhuollon häiriötilannetyöryhmä (11 jäsentä)

Päätösehdotus Ympäristöterveydenhuollon johtaja Tuomainen Marja:

Ympäristöterveydenhuollon jaosto päättää hyväksyä Pohjois-Karjalan ympäristöterveydenhuollon häiriötilanteiden ja poikkeusolojen suunnitelman päivityksen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus Häiriötilanteiden ja poikkeusolojen suunnitelman pohjana ovat terveydensuojelulaki (763/1994) 8 § ja elintarvikelaki (297/2021) 47 §, joiden mukaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen on yhteistoiminnassa muiden viranomaisten ja laitosten kanssa ennakolta varauduttava onnettomuuksien tai vastaavien tilanteiden (häiriötilanteet) aiheuttamien terveyshaittojen ehkäisemiseksi, selvittämiseksi ja poistamiseksi tarvittavin valmius- ja varotoimenpitein.

Ympäristöterveydenhuollon häiriötilanne voi olla ympäristöperäisen säteilyn, mikrobien tai kemikaalien aiheuttama terveyden vaara, jonka hoitaminen edellyttää tavanomaista toimintaa suurempia valmiuksia. Häiriötilanne voi aiheutua kemikaalionnettomuudesta, infektioepidemiasta tai säteilyaltistuksesta. Se voi syntyä ilman, veden, ravinnon tai maaperän saastumisen seurauksena. Häiriötilanne voi olla myös väestöä koskevan terveysvaaran perusteltu epäily, vaikkei mitään selvää altistumista voida osoittaa.

Kuntatasolla voidaan häiriötilannesuunnitelmaa käyttää pohjana toiminnan suunnittelussa poikkeusoloissa. Poikkeusolo on häiriötilannetta vakavampi tilanne, jossa astuu voimaan valmiuslaki. Poikkeusolo voi koskea koko valtakuntaa tai osaa siitä. Poikkeusoloissa vaaditaan tavanomaisesta poikkeavia valtuuksia ja resursseja ja ehkä toimintatapoja. Poikkeusolojen valmiussuunnitelma on laadittu osana häiriötilannesuunnitelmaa (osa 5.11.).

Häiriötilanteiden ja poikkeusolojen suunnitelma perustuu kansalliseen ja maakunnalliseen riskinarviointiin, jonka pohjana ovat ympäristöterveydenhuollon tietoisuus alueen ominaispiirteistä (esim. veden, elintarvikkeiden ja ilman laatu sekä mahdolliset päästölähteet).

Suunnitelma on osa kuntien valmiussuunnitelmaa ja se käsitellään luottamuksellisesti.

Ympäristöterveyshuollon häiriötilanteiden ja poikkeusolojen suunnitelma päivitetään vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. Häiriötilannetyöryhmä laatii vuosittain alueellisen suunnitelmapohjan ja yhteisten liitteiden päivityksen. Kuntakohtaisten liitteiden päivityksestä vastaa ko. alueen terveystarkastajat. Suunnitelman ja kuntakohtaisten liitteiden päivitykset toimitetaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen ympäristöterveydenhuollon jaoston käsittelyn jälkeen yhteistoiminta-alueen kaupungin- ja kunnanhallituksille. Vesilaitokselle ja -osuuskunnille annetaan suunnitelma ja heitä koskevat liitteet.

Suunnitelma on päivitetty huomioiden Pohjois-Karjalan ympäristöterveyden siirtyminen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle – Siun soteen. Suunnitelmaa on muokattu hyvinvointialueen valmius- ja varautumisjärjestelmään (VALSU-Portaali) soveltuvaksi.

Epidemiaselvitystyöryhmät kokoontuvat vähintään kerran vuodessa.

Suunnitelman kehittämiseksi ja valmiuksien parantamiseksi osallistutaan pelastusviranomaisten ja aluehallintoviraston toimesta järjestettäviin koulutuksiin ja harjoituksiin.